

PAŽYMA Nr. NV-2022-02-02		2022-02-02 Nr. NV-266 DOKUMENTAS PASIRASYTAS ELEKTRONINIŲ PARASŲ 2022-02-02 Nr. NV-266		
VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-22-76 TAIS-21-34594(2)		DĖL VYRIAUSYBĖS 2001 M. BALANDŽIO 25 D. NUTARIMO NR. 472 DĖL SAVIVALDYBĖS BŪSTO, SOCIALINIO BŪSTO NUOMOS MOKESČIŲ IR BŪSTO NUOMOS AR IŠPERKAMOSIOS BŪSTO NUOMOS MOKESČIO DALIES KOMPENSACIJOS DYDŽIO APSKAIČIAVIMO METODIKOS, MINIMALAUS BAZINIO BŪSTO NUOMOS AR IŠPERKAMOSIOS BŪSTO NUOMOS MOKESČIO DALIES KOMPENSACIJOS DYDŽIO IR BAZINIO BŪSTO NUOMOS AR IŠPERKAMOSIOS BŪSTO NUOMOS MOKESČIO DALIES KOMPENSACIJOS DYDŽIO PERSKAIČIAVIMO KOEFICIENTO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	Taip	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM)	Nesvarstyta	Svarstyti TAP

DALYKINIS VERTINIMAS	Siūlomos pagrįstos priemonės, kurios padės išspręsti nustatytą problemą	Taip
	Siūlomas sprendimas pagrįstas įrodymais (duomenimis, faktine informacija)	Taip
	Teisės akto projektas parengtas laikantis Vyriausybės darbo reglamento reikalavimų dėl derinimo subjektų, terminų, projekto lydimosios medžiagos	Taip
	Teisėkūros procesas buvo įtraukus, užtikrinant tinkamą suinteresuotų asmenų informavimą ir dalyvavimo sąlygas	Netaikyta
TEISINIS VERTINIMAS – TEISĖS GRUPĖS PASTABOS	Vertinamojo / tikslinamojo pobūdžio	

PROJEKTO TIKSLAS	Patikslinti (atsižvelgiant į Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo nuostatų pakeitimus) rinkos pataisos koeficiento apibrėžtį ir reikšmę, taikomą savivaldybės būsto nuomos mokesčiui apskaičiuoti, kai savivaldybės būstas išimtiniais Įstatyme numatytais atvejais lengvatinėmis sąlygomis nuomojamas pažeidžiamoms asmenų grupėms
SPRENDŽIAMA PROBLEMA	Teisinis reguliavimas iš esmės nekeičiamas – atliekami nuostatas patikslinantys pakeitimai, siekiant suderinti Savivaldybės būsto, socialinio būsto nuomos mokesčių ir būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos dydžio apskaičiavimo metodiką (Metodika) su Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo nuostatų pakeitimais

POREIKĮ KEISTI REGULIAVIMĄ INDIKUOJANTYS SUBJEKTAI IR (AR) ŠALTINIAI	DUOMENYS / ĮRODYMAI
✓ Vyriausybės programa ✓ Praktinės taikymo problemos ✓ Teisinio reguliavimo nesuderinamumas	<ul style="list-style-type: none"> Pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis, skurdo rizikoje ar socialinėje atskirtyje dažniausiai atsiduria vieni vaikus auginantys asmenys (45,2 proc.), senatvės pensijos amžiaus gyventojai – 39,5 proc.; neįgalieji – 32 proc. Eurostat duomenimis, būsto nuomos kainos per 10 m. Lietuvoje didėjo 101,2 proc. Savivaldybės būstą nuomojasi apie 12,8 tūkst., socialinį būstą – apie 11,4 tūkst. asmenų. Pagal iki 2021-12-31 galiojusią tvarką, socialinį būstą nuomojantiems asmenims, kai jų pajamos (turtas) daugiau kaip 25 proc. viršija nustatytus dydžius, šis būstas toliau nuomojamas kaip savivaldybės būstas rinkos kainomis. Nepaisant pajamų padidėjimo, tam tikros asmenų grupės neturi galimybės mokėti už šio būsto nuomą rinkos kainomis. Įgyvendinant Vyriausybės programą ir jos nuostatų įgyvendinimo plano priemonę (3.4.2 p.), 2021 m. pabaigoje parengtas ir priimtas Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo pakeitimo įstatymas, kuriuo sudarytos prielaidos savivaldybės būstą nuomoti lengvatinėmis sąlygomis dažniausiai skurdo rizikoje ar socialinėje atskirtyje atsiduriantiems asmenims (vieniems vaikus auginantiems asmenims, neįgaliesiems ir kt.). Priėmus Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo pakeitimo įstatymo pakeitimus, būtina patikslinti įstatymą įgyvendinančius teisės aktus, t.y. Metodiką

SIŪLAMOS PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Pagal Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo pakeitimus (įsigaliojo 2022-01-01), jei asmens (šeimos), nuomojančio socialinį būstą, pajamų (turto) dydis viršija Įstatyme nustatytus dydžius (35 ar 50 proc., atsižvelgiant į priklausymą tam tikrai tikslinei grupei), asmuo (šeima) neturi kito nuosavybės teisės priklausančio būsto ir patenka į pažeidžiamų asmenų tikslinę grupę, jam yra sudaroma galimybė šį socialinį būstą toliau nuomoti kaip savivaldybės būstą lengvatinėmis kainomis (ne rinkos kaina). T.y. nustatyta, kad, jei savivaldybės būstas nuomojamas asmenims, kuriems iki senatvės pensijos amžiaus sukakties yra likę 5 ar mažiau m., neįgaliesiems ar šeimoms, kuriose yra neįgaliųjų, šeimoms, auginančioms 3 ir daugiau vaikų, šeimoms, kuriose motina ar tėvas vienas augina vaikus, grįžusiems reabilituotiems politiniams kaliniams, tremtiniais ar jų našlėms (našliams) ir jų vaikams, nuomos mokeskis negali viršyti socialinio būsto nuomos kainos daugiau kaip 20 proc.

Rengėjų pasirinktos priemonės yra tinkamos ir aiškios, siekiant suderinti Metodikos nuostatas su Įstatymo nuostatomis.

Projekte siūloma patikslinti Metodiką:

- Nustatyti, kad nuomojant savivaldybės būstą tais Įstatyme atvejais, kai nuomojama pažeidžiamoms asmenų grupėms, rinkos pataisos koeficientas (R), taikomas apskaičiuojant nuomos mokesį, yra mažesnis nei 1,2 arba jam lygus.
- Patikslinti rinkos pataisos koeficientą R, pagal kurį apskaičiuojamas savivaldybės būsto nuomos mokeskis, apibrėžti. T.y. įtvirtinti, kad savivaldybės taryba nustatydama R (išskyrus atvejus, kai nuomojama pažeidžiamoms asmenų grupėms nustatytomis lengvatinėmis sąlygomis) siekia, kad savivaldybės būsto nuomos mokesčio dydis atitiktų toje savivaldybės teritorijoje, kurioje nuomojamas savivaldybės būstas, rinkoje nuomojamo būsto nuomos mokesčio dydį (rinkos kainą). Tačiau panaikinti galimybę savivaldybės tarybai nustatyti išimtis, kada savivaldybės būsto nuoma rinkos kaina netaikoma (*dabar – savivaldybės taryba užtikrina, kad nuomos mokesčio dydis būtų lygus rinkoje nuomojamo būsto nuomos mokesčio kainai, išskyrus savivaldybės tarybos nustatyta tvarka nurodytus atvejus, taikant ne mažesnę kaip 1,2 R*).
- Atsisakyti kitų nebeaktualių ar perteklinių nuostatų

SPRENDIMO ĮGYVENDINIMO KAŠTAI

Papildomos administracinės, prisitaikymo ar kitos galimos naštos ūkio subjektams, papildomi kaštai dėl siūlomų priemonių įgyvendinimo nenumatomi, nes prisitaikymas nepareikalaus papildomų kaštų

SPRENDIMO ĮGYVENDINIMO NAUDOS

Bus sudarytos sąlygos savivaldybėms nuomoti, o turintiems teisę į būsto nuomą asmenims (šeimoms) nuomotis savivaldybės būstą pagal Įstatyme nustatytas sąlygas ir atvejus. Savivaldybės būsto nuoma taps labiau prieinama pažeidžiamoms asmenų grupėms, dažniausiai patiriantiems skurdo riziką

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Dėl siūlomų priemonių pobūdžio (teisinis reguliavimas iš esmės nekeičiamas – atliekami Įstatymo ir Metodikos nuostatų suderinimo veiksmai) viešosios konsultacijos nevykdytos

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas derintas su TM, FM ir Lietuvos savivaldybių asociacija (LSA) ir patikslintas pagal gautas pastabas.

LSA pateiktas pasiūlymas sudaryti galimybes savivaldybėms nuomoti savivaldybės būstą ne rinkos kainomis ir kitais atvejais (ne tik pažeidžiamų asmenų grupėms) pakartotinai derintas darbo tvarka. Rengėjai projektą iš dalies pakoregavo pagal LSA pasiūlymą (nustatant, kad savivaldybės taryba tik siekia nuomoti rinkos kainą, bet neprivalo). LSA iš esmės pakoreguotam projektui neprieštarauja, tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad lieka neišspręstas klausimas dėl savivaldybės būsto nuomos mokesčio paskaičiavimo Įstatyme numatytais atvejais, numatančiais savivaldybės tarybos teisę nuomoti patalpas su darbo santykiais susijusiems asmenims ir kt. LSA nuomone, siekiant pritraukti į regionus specialistus, savivaldybės būsto nėra tikslinga nuomoti rinkos kainomis, todėl būtina sudaryti savivaldybėms galimybes nustatyti nuomos lengvatas ir kitais atvejais (ne tik Įstatyme numatytais išskirtiniais atvejais pažeidžiamų asmenų grupėms). *Rengėjų nuomone, Įstatyme numatytas baigtinis išskirtinių atvejų sąrašas, kada savivaldybės būstas gali būti nuomojamas lengvatinėmis sąlygomis, todėl Metodikoje nėra galimybių šį sąrašą praplėsti.*

Siūloma LSA poziciją (kartu su ja susijusi Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastaba, kuria siūloma keičiamoje formuluotėje apskritai atsisakyti nuostatos „kurį nustatydama savivaldybės taryba siekia“) aptarti tarpinstituciniame pasitarime

PAŽYMĄ PARENGĖ

Daiva Buivydaite-Garbštienė

Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupė, patarėja

